Beleidskompasformulier voor **internetconsultatie**

Titel:

Wet direct aanpassen bij de omzetbelasting

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Toelichting

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

  Direct belanghebbenden zijn ondernemers/ondernemingen die belastingplichtig zijn en aangifte omzetbelasting (moeten) doen. Fiscaal dienstverleners kunnen als indirect belanghebbenden worden aangemerkt. Daarnaast is de Belastingdienst als uitvoeringsorganisatie direct belanghebbende. Ook andere personen en organisaties die betrokken zijn bij de heffing van omzetbelasting of (juridische) procedures die daaruit voortvloeien, zoals de rechtspraak, kunnen (direct of indirect) belanghebbende zijn.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

  Specialisten (lees: fiscalisten, juristen, fiscaal dienstverleners, beleidsmedewerkers etc.) en ondernemers/ondernemingen.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

  De beleidsrichting ‘direct aanpassen’ (waarvan het wetsvoorstel een vervolg is) is breed geconsulteerd in 2024. In dit kader zijn naast een internetconsultatie verschillende gesprekken gevoerd met maatschappelijke belangenorganisaties en organisaties van specialisten. Voor onderhavig wetsvoorstel, dat ziet op het heffingssysteem bij de omzetbelasting, worden ondernemers en fiscaal dienstverleners/specialisten via organisaties geconsulteerd. De Belastingdienst is betrokken als uitvoeringsorganisatie via een directe communicatielijn tussen beleid en uitvoering. Overige belanghebbenden worden via de internetconsultatie of directe consultatie betrokken.

1. Wat is het probleem?

Toelichting

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De wet (Wet op de omzetbelasting 1968 en aanverwante regelingen) biedt op dit moment geen ruimte om op eenvoudige en laagdrempelige wijze ‘verschillen’ in fiscale gegevens van een eerdere heffing van omzetbelasting (bijvoorbeeld de gegevens van de eerder ingediende aangifte omzetbelasting) te corrigeren. Op dit moment is al snel een formele, juridische procedure van toepassing, terwijl er in de meeste gevallen geen sprake is van een ‘geschil’. Zie ook het consultatiedocument (paragrafen 1.2 en 2.3 van het algemeen deel van de toelichting).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Een verouderd wettelijk heffingssysteem bij de omzetbelasting met een daaraan gekoppelde schriftelijke en formele werkwijze. Zie ook het consultatiedocument (paragrafen 1.2 en 2.3 van het algemeen deel van de toelichting).

c) Wat is de omvang van het probleem?

Kort samengevat gaat het om alle correcties na een eerdere heffing van omzetbelasting waarbij geen sprake is van een geschil. Zie het consultatiedocument voor een duiding (paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de toelichting).

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Kort samengevat kan volgens de algemene regels slechts éénmaal aangifte plus betaling worden gedaan. Alle wijzigingen daarna worden gezien als een bezwaar (tegen de eigen aangifte plus betaling) of een verzoek om ambtshalve vermindering. Zie voor overwogen beleidsopties het consultatiedocument (paragraaf 2.4 van het algemeen deel van de toelichting).

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

In dat geval blijft het formeelrechtelijk heffingssysteem van de omzetbelasting verouderd en bemoeilijkt het de Belastingdienst om op een responsieve manier met correcties van een eerdere heffing van omzetbelasting om te gaan.

2. Wat is het beoogde doel?

Toelichting

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Vereenvoudiging en modernisering door middel van dejuridisering en deformalisering.

b) Aan welke duurzame ontwikkelingsdoelen (sustainable development goals, SDG's) en brede welvaartsuitkomsten dragen de doelen bij?

n.v.t.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Toelichting

Hulpvragen

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Er is geen alternatief voor deze wetswijziging.

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

n.v.t.

c) Wat is de beleidstheorie (doelenboom) per kansrijke beleidsoptie?

n.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Toelichting

Hulpvragen

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Het grootste gevolg van het wetsvoorstel is dat er onderscheid wordt gemaakt tussen 'verschillen' en 'geschillen'. Verschillen in de gegevens van een eerdere heffing van omzetbelasting kunnen eenvoudig en laagdrempelig gecorrigeerd worden. Bij een geschil wordt overgegaan naar de bezwaarfase en indien nodig de beroepsfase. Met het wetsvoorstel wordt een aanzienlijke verbetering van de rechtsbescherming beoogd, aangezien de bezwaartermijn van zes weken wordt losgelaten en wordt overgegaan naar een vijfjaarstermijn om een geschil via bezwaar en beroep te kunnen beslechten. Een ander belangrijk gevolg voor de ondernemer is dat indien bijbetaald dient te worden, dit bij de correctie direct dient plaats te vinden. Voor bijbetaling is het niet meer nodig om een formeel bericht van de Belastingdienst (een naheffingsaanslag) af te wachten. Zie verder het consultatiedocument (paragraaf 2.6 voor de hoofdlijnen van de gevolgen van het wetsvoorstel en paragraaf 4 voor de nadere toelichting op de gevolgen. Paragraaf 4 wordt in een volgende versie (na de internetconsultatie) aangevuld met bijvoorbeeld de financiële gevolgen en de uitvoeringsgevolgen.

b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

I. Regeldruktoets

II. Doenvermogen

III. Uitvoeringstoets Belastingdienst

IV. Mogelijk: Bedrijfseffectentoets en MKB-toets

Deze toetsen dienen nog te worden doorlopen en de uitkomsten daarvan zullen worden opgenomen na de internetconsultatie in een volgende versie van de toelichting.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Toelichting

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Het wijzigen van het formeelrechtelijke heffingssysteem van de omzetbelasting door het wijzigen van de Wet op de omzetbelasting 1968. Daarnaast is ook een zeer beperkte wijziging van de Wet Invorderingswet 1990 nodig. Zie voor de wijze waarop dit precies vorm krijgt de voorgestelde wettekst en de toelichting daarop (consultatiedocument onderdeel II).

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- doeltreffendheid en doelmatigheid;
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief doenvermogen, regeldruk en handhaving);
- brede maatschappelijke impact?

De precieze wijze wordt nog verder uitgewerkt en volgt in een volgende versie van toelichting (na de internetconsultatie).

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Gebruikelijke uitvoeringsrisico's zoals prioritering en capaciteit bij de Belastingdienst. Ook zullen bepaalde wijzigingen, zoals de termijn, politieke vraagstukken kunnen zijn. Daarnaast zullen ook ondernemers en fiscaal dienstverleners hun systemen en processen anders en op tijd ingericht moeten hebben. Voorts worden de gevolgen voor de rechtspraak getoetst.

d) Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?

De voorgestelde wijziging van het formeelrechtelijke heffingssysteem van de omzetbelasting is een betekenisvolle wijziging en dient als een pilot voor andere rijksbelastingen. Om die reden is zowel monitoring van de uitwerking van de wijziging in de praktijk als een evaluatie van de wet zelf noodzakelijk. De precieze wijze waarop monitoring en evaluatie eruit komt te zien wordt nog voorbereid. De beschrijving daarvan volgt in een volgende versie van de toelichting (na de internetconsultatie).